

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXII. ZATURDAG den 20sten SEPTEMBER 1834. N.° 38.

De Kanalen van Panama en Suez, of iets over de verkorte reiswegen naar Indië, Japan, enz.

De groote handel—de zeehandel—die weleer den rykdom van Tyrus, Karthago, Alexandrië en vervolgens van Venetië en Genua grondvestte, zoolang hy tot de Middellandsche Zee bepaald was, hield, gelyk men weet, by de ontdekking van Amerika en het vinden van eenen weg langs de Kaap de Goede Hoop, tegen het einde der vyftiende eeuw, op, een privilegie voor eenige gelukkig gelegene steden te zyn, en behoort thans tot het staatkundig bestaan der Europesche natiën.

De hoogstbelangryke ontdekkingen, tegen het einde der vyftiende eeuw begonnen, zyn der negentiende eeuw voorbehouden zich volkomen te ontwikkelen. Intusschen is de gesteldheid van het vaste land een hinderpaal voor deze rassche en menigvuldige betrekkingen der natiën welke de zeehandel onder hen zal aanknopen. Inderdaad, om aan de eene zyde naar Indië en Japan, en aan de andere naar Chili en Peru te komen, moet men groote [illegible] heeft men sedert drie [illegible] beproefd, dezen langen omweg te vermyden door het zoeken van eenen doortogt naar de Stillen Zuidzee door de Hudsonsbaai, en eenen anderen naar Indië door het noord-oostelyk en noordwestelyk gedeelte van Europa. De landengte van Panama en Suez, die men thans voornemens is te doorgraven, zullen aan al deze vruchtelooze pogingen een einde maken.

De zwarigheden, die men opperde tegen de daarstelling van een kanaal, dat den Atlantischen Oceaan met de Stille Zuidzee door middel der landengte van Panama zou vereenigen, zyn veel geringer dan men aanvankelyk dacht. De Bostonsche *Daily-Advertiser* en de *Albany-Argus*, dagbladen der Vereenigde Staten, hebben het resultaat der overeenkomst tusschen den senaat der republiek van Guatimala en het huis van Palmer van New York medegedeeld.

Men wilde zich eerst van den Chagre bedienen, die in de Golf van Darien valt; doch de hoogte der bergen deed den ondernemers van dit plan afzien, en men bepaalde zich tot het punt van Nicaragua.— Zes duizend werklieden worden tot deze onderneming vereischt, tot wier volbrenging slechts weinige jaren toereikend zullen zyn. Het kapitaal bedraagt vyf millioenen dollars. De ondernemers, onder den naam van *Atlantic and Pacific Company*, zyn gehouden eene som van 200,000 dollars in handen der regering neder te leggen, om al de ter verdediging van het kanaal vereischte vestingwerken te beginnen, en verbinden zich, om in het vervolg die gelden te bezorgen, welke noodig geacht worden, om den ingang van dit kanaal onneembaar te maken. Onder deze voorwaarden zal de Compagnie, gedurende veertig jaren, het eigendomsregt van dit kanaal bezitten en het regt hebben, om alle schepen, van welke natie zy ook zyn mogen, aan eenen doorvaartstol te onderwerpen.

Door een' gelukkigen zamenloop van omstandigheden gebeurde het, dat men, terwyl dit verdrag in Amerika gesloten werd, er te Kairo aan dacht, om eene vereeniging tusschen de Roode en Middellandsche Zee daar te stellen. Te dien einde schynt de Pascha het besluit te hebben genomen, om een kanaal door de landengte van Suez te laten graven. Men was eerst voornemens, het oude kanaal Nechos weder te herstellen; doch men heeft zich overtuigd, dat zulks de tegenwoordige koopvaardyschepen van geene groote dienst zyn kon, naardien het den Nyl beneden Kairo zou bereiken, en het gunstige tydpunt der winden in de Golf van Arabie niet met den tyd van de overstrooming des Nyls overeenkomt. Men moest zich derhalve tot het doorsteken der landengte bepalen. By het meten dezer streek overtuigden zich de ingenieurs, in dienst van den Pascha, van de mogelykheid om [illegible] gypte is hieromtrent zeer uitvoerig. Dit nieuwe kanaal, zegt men, zal by de haven van Suez een' aanvang nemen, door eene ter vlakmaking zeer geschikte vallei naar het meer van Menzaleh voortloopen, en by Tineh in de Middellandsche Zee vallen, waar bereids het plan voor de ter verdediging noodige vestingwerken ontworpen is.

Wy achten het niet onbelangryk, omtrent dit laatste onderwerp den lezer mede te deelen, hetgeen wy onlangs in een Engelsch dagblad hebben aangetroffen.

De behoefte—dus lezen wy aldaar—eener meer spoedige en veilige gemeenschap tusschen Europa en Indie, welke sinds het gewigt, dat de Europesche bezittingen in het Oosten verworven hebben, zich dagelyks meer en meer doet voelen, heeft sinds eenige jaren eene menigte van plans doen ontstaan door welke men dit doel hoopte te bereiken. De gezamenlyke kooplieden te Calcutta hadden eene premie van 20,000 pond Sterling uitgeloofd voor de eerste stoomboot, die de Kaap de Goede Hoop zou omvaren; en in het jaar 1825 bereikte de stoomboot Entreprise de stad Calcutta, na eene reize van vyfenzestig dagen. Doch de kosten waren zoo groot, dat het plan moest worden opgegeven: de boot werd door de Compagnie gekocht, en tot transport der troepen op de Hoogly en den Ganges gebruikt. De Compagnie liet hierop stoombooten te Bombay bouwen, die Arabië zouden omvaren, en de Roode Zee tot aan Suez doorstevenen; er werden kolenmagazynen op het eiland opgerigt, dat nagenoeg halfweg ligt, en de scheepvaart begon in het jaar 1829. Verscheidene stoombooten deden de reize, de passagiers en *dépêches* werden van Suez op kameelen naar Kairo vervoerd, van waar zy zich naar Alexandrië en van daar naar Malta inscheepten, waar zy de postsoombooten der Engelsche regering aantroffen. De reis kon in zestig dagen gedaan worden, wanneer wind en weder tusschen Alexandrië en Malta gunstig waren; doch de Middellandsche Zee is zeer onzeker, en de laatste *dépêches*, die in vierentwintig dagen van Bombay naar Egypte gekomen waren, hadden zestig dagen noodig van Egypte naar Malta. Deze stand van zaken heeft verscheidene nieuwe plans doen ontstaan, welke gedeeltelyk der Engelsche regering, gedeeltelyk der Compagnie, gedeeltelyk den Pascha van Egypte zyn voorgelegd, en van welke zonder twyfel het een of ander zal worden ten uitvoer gebragt.

[illegible], die zich ernstig met het daarstellen van stoombooten tusschen Europa en Indië heeft [illegible] Engelschman, [illegible]. Hy was het, die [illegible] comité te Calcutta vormde; hy deed hierop eene reis door Syrië en Egypte, om de beste punten van [illegible] men, doch bereikte eindelyk Engeland, waar hy aan de oprigting eener nieuwe Maatschappy voor zyn doel arbeidde.— Hy heeft thans het voorstel gedaan, om stoombooten van Londen naar Alexandrië tot stand te brengen, de goederen en *dépêches* op den Nyl naar Kairo te vervoeren, in het midden der woestyn, tusschen Suez en Kairo, eene karavanserai te bouwen, waar een agent zou wonen, die het transport door de woestyn met kameelen in den tyd van twee dagen zou bezorgen. (Tegenwoordig doen de poststoombooten van Falmouth naar Malta de reis in zestien dagen, waarvan twee te Gibraltar worden doorgebragt; de afstand is 2250 Engelsche mylen; zoodat de stoombooten 8 1-2 myl in het uur afleggen. In Malta zou men twee dagen kunnen stilhouden; hierop in vier dagen te Alexandrië, en van daar binnen twee dagen naar Kairo komen, twee dagen te Kairo [illegible], en in twee dagen de reis door de woestyn afleggen; zoodat de reizigers en *dépêches* den dertigsten dag te Suez zouden aankomen. Hier zou men zich op eene Indische stoomboot scheep begeven, die binnen acht dagen Aden, in de engte van Bab el Mandeb, zou bereiken, twee dagen tot het innemen van kolen stilhouden, en, na eenen nieuwen togt van tien dagen, te Bombay, op den vyftigsten dag der reize, aankomen. Daartoe werden stoombooten van 3—400 ton, met 140 paarden kragt, voorgeslagen.

Daar de stoombooten reeds thans de reis tot aan Malta afleggen, zoo zou de nieuwe taak daarby slechts den afstand tusschen Malta en Alexandrië betreffen; zy is, voor twaalf maandelyksche reizen, op 6000

pond St. geschat. Het transport in Egypte, de agenten en twintig kameelen medegerekend, zou 1000 pond St. bedragen; de twaalf reizen, van Bombay naar Suez en terug, zijn op 30,000 pond berekend. Daarvoor zouden 240 reizigers jaarlijks naar Indië en even zoo velen terug gebragt kunnen worden, waardoor reeds de geheele uitgave gedekt werd. De brieven en ligte goederen zouden eene aanzienlijke som vrachts opleveren; terwijl deze onderneming geene verdere toebereidselen zou vereischen [illegible] van kanalen, [illegible] dadelijk ten uitvoer gebragt worden; de ontwerpen zijn [illegible], de weg is veilig en vaak bereisd. De veiligheid en spoed der gemeenschap zouden voor de Compagnie van onschatbare waarde zijn; de beslissing omtrent zaken van belang, waarmede thans altoos zeven maanden verloopt, voordat het antwoord ontvangen is, kon langs dezen weg in de helft van den tijd geschieden. Tegenwoordig worden, in [illegible] [illegible] loopers te land over Konstantinopel en [illegible] naar Bassora gezonden, hetgeen met vele [illegible] heid verbonden is en groote sommen gelds kost.

De tweede weg, dien men voorsloeg, is die van Bombay door de Persische Golf, den Euphraat op, dwars door Syrië, naar de Golf van Scanderoon, en vandaar over de Middellandsche Zee naar Engeland. — Zekere Kapitein [illegible], ingenieur in dienst der Compagnie, sloeg dien voor. — Deze weg zou de kortste van allen zijn, en in vijfenveertig dagen zijn af te leggen; doch het is [illegible], dat de scheepvaart op den Euphraat, zonder nog te letten op alle natuurlijke zwarigheden, door de bewoners van den oever der rivier zeer [illegible] gemaakt zou worden. Zij [illegible] schieten, en alle pogingen aan te wenden, om zich van dezelve meester te maken; en een zoo rijke buit, als eene Indische stoomboot, zou aan duizend gevaren aan hunne zijde blootgesteld zijn [illegible]

Kapitein [illegible] eenen anderen weg voor, namelijk het doorsteken der landengte van Suez: hij zou een kanaal van de Roode Zee tot aan het meer Menzaleh graven, dat zich, van Damiate af, omstreeks twintig uren in de landengte uitstrekt. Het meer is meestal vier voet diep, en wordt overal door visscherbooten bevaren. Het gedeelte der landengte tusschen hetzelve en de Roode Zee is volkomen vlak, ligt te doorgraven, en in een land als Egypte, waar men arbeiders kan bekomen, zoo veel men wil, zou het eene onderneming zijn, die geene noemenswaardige zwarigheid opleverde: op dit kanaal konden de Indische stoomboten tot aan Damiate varen, waar zij de Europesche zouden aantreffen. Volgens dit plan zou men den weg in [illegible] dagen kunnen afleggen, en men zou op die wijze waarschijnlijk veel meer en veel zwaardere goederen kunnen vervoeren dan op kameelen door de woestijn mogelijk was. — De oude tegenwerping, dat de Roode Zee hooger dan de Middellandsche Zee zou staan, en er derhalve gevaar van [illegible] gemeenschap zou te duchten zijn, wederlegt hij door de eenvoudige aanmerking, dat het weinige water, dat zich door een zoo klein kanaal in de Middellandsche Zee zou ontlasten, van geen anderen invloed zou zijn, dan dat zulks het binnenstroomen van water door de Straat van Gibraltar even zoo veel zou verminderen.

Het volgende is door het Gouvernement ter plaatsing ingezonden.

BESLUIT,

waarbij het Uitvoerend Bewind geautoriseerd wordt, om [illegible] te gaan tot de opening van eenen rijweg op de landengte van Panama.

De Senaat en Kamer van Vertegenwoordigers der Republiek van Nieuw Granada in Kongres vereenigd.

In overweging nemende:

1. Dat de boodschap van het uitvoerend Bewind van den 8 April 1833, aan het Kongres gedaan, bijzonderlijk de hooge noodzakelijkheid aanbiedt, om de opening van eenen karreweg daartestellen, welke door de landengte van Panama gemeenschap geeft aan de Atlantische met de Stille Zuidzee;

2. Dat de kamer van distrikt van Panama zich met dit belangrijk onderwerp op den 16 Julij 1831 onledig heeft gehouden, welker goede wenschen geen gevolg hebben kunnen verkrijgen.

3. Dat ditzelfde project op nieuw door de kamer der provincie van Panama in overweging is genomen, in derzelver zitting van den 19 October 1833, op rekweste van een' burger en inwoner der landengte, die eenige middelen heeft opgegeven om de opening van eenen karreweg daartestellen, waardoor met gemakkelijkheid de koopmanschappen van de eene zee naar de andere zouden kunnen vervoerd worden;

Besluiten:

Art. 1. Het uitvoerend bewind wordt geautoriseerd om al de voorslagen aantenemen welke aan hem gedaan worden tot de opening van eenen weg op de landengte van Panama, en een kontrakt aantegaan met [illegible] [illegible] voorwaarden voorkomende in dit besluit.

Art. 2. Het zal aan de ondernemers vrijstaan, eenen karren- of ijzeren rijweg te openen, welke over de landengte van Panama van den Atlantischen Oceaan naar de Stille Zuidzee leidt; en kunnen de ondernemers gebruik maken van eenig kanaal dat gedeeltelijk tot dit gemeenschap dient.

Art. 3. Het aanleggen van den weg moet aangevangen worden binnen twee jaren tijd na het geven der toestemming, waarbij den tijd uitgedrukt zal worden, waarin dezelve voltooid moet wezen.

Art. 4. Indien de weg door landerijen van particulieren moet gaan, zullen dezen verpligt wezen voor eenen billijken prijs dezelven te verkoopen, zoo als door de kommissie, bij het begin der onderneming, vastgesteld zal worden.

Eenige paragraaf. — Indien het 's lands gronden (*tierras baldias*) zijn, zullen dezelve afgestaan worden, zonder eenige schadeloosstelling.

Art. 5. Op de geschikte plaatsen, kan de ondernemer of het genootschap huizen voor depôts en andere gebouwen vervaardigen, welke noodzakelijk zijn om het bedoelde onderwerp ten uitvoer te brengen; mits niet uit het oog verliezende de wetten betrekkelijk de fortificatiën. Voor deze constructie zal de vereischte gronden kunnen gebragt worden, dat immer 10,000 vierkante ellen te boven moge gaan, derzelver vergoeding [illegible] overeenkomstig het voorgaande artikel, of de overeenkomstige huur betalende, indien de eigenaars dezelven niet willen afstaan.

Art. 6. — Als belooning wordt aan de ondernemers afgestaan, naarmate de soort van weg, welke ieder opengemaakt heeft, het genot van derzelver produkten voor den tijd van niet minder dan 10 en niet meer dan 50 jaren.

§ 1. De tol zal gevorderd worden, zoodra de vervaardiging des wegs volbragt is, en deszelfs *maximum* zal zijn het tarief door de provinciale deputatie opgesteld, welk bij dit besluit gevoegd wordt.

§ 2. Alhoewel voor ijzeren rijweg zijnde, zal het aan de ondernemers kunnen worden toegestaan, stoomwagen en rijtuigen op denzelfden tijd daar te stellen, bij dit geval het *maximum* vaststellende dat gevorderd zal worden, voor [illegible] en tol der personen en effecten welke van de eene zee naar de andere gebragt worden.

Art. 7. Er zal tot belooning aan de ondernemers afgestaan worden, tot 20,000 fanegadas 's lands gronden op de landengte, ten einde dezelve bearbeid worden; binnen den tijd van een jaar na dezelve ontvangen te hebben, moeten zij dezelve beginnen te bearbeiden of bevolken, en indien dit niet plaats heeft, zullen dezelve tot 's lands eigendom terugkeeren.

Art. 8. Op de 20,000 fanegadas 's lands gronden, kunnen vreemde volkplantingen gevestigd worden, zonder dat dezen eenige belasting behoeven te betalen op hunne uitvoerende eigendommen en derzelver produkten gedurende 20 jaren, noch kunnen in den dienst worden geroepen, dan bij gevallen van vreemde invallen.

Art. 9. Zullen bij gelijkheid van omstandigheden, den voorkeur hebben, de ondernemers der landengte van Panama, of een genootschap waarin inwoners der landengte deel hebben.

Art. 10. Het uitvoerend bewind zal alle noodige verzekeringen van de ondernemers eischen, voor het ten uitvoer brengen der onderneming.

Art. 11. Het kontrakt dat het uitvoerend bewind aangaat, kan niet ten uitvoer [illegible] zonder de goedkeuring van het wetgevend ligchaam.

Gegeven te Bogota den 22 Mei 1834.

De President der Senaat,
(get.) VICENTE BORRERO.
De Secretaris der Senaat,
(get.) JOSÉ M. MARTINEZ.
De President der Kamer van Vertegenwoordigers,
(get.) JUAN CLIMACO ORDOÑEZ.
De Secretaris der Kamer van Vertegenwoordigers,
(get.) RAFAEL M. VASQUEZ.

Bogota den 25 Mei 1834.
Ter uitvoering,
(get.) F. DE PAULA SANTANDER.
Voor Z. E. den President der Republiek,
De Minister van Binnen en Buitenlandsche Zaken,
(get.) LINO DE POMBO.
Voor naauwkeurige vertaling,
De Consul der Nederlanden te Maracaibo,
EDW. BROOKE PENNY.

KOLONIALE SECRETARIJ.

Curaçao den [illegible] September 1834.

NAMENS den HoogEd. Gestrengen Heer Gezaghebber dezer kolonie, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de [illegible] eindigende den 27 dezer als volgt is bepaald: het brood van vijftien Cents moet 18 Oncen wegen, en van mindere prijzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voornoemden prijs, een once minder mogen wegen; op poene als bij de Publicatie van den 16den Maart 1834 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARIJ.

Curaçao den 18 September 1834.

DE Persoon van G[illegible] A[illegible] door den Hoog Ed. Gestr. Heer Gezaghebber dezer kolonie benoemd en in eed genomen zijnde als Extra Klerk ten Kantore van den Heer Kolonialen Ontvanger alhier, zoo wordt zulks bij deze bekend gemaakt.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 19 September 1834.

ALZOO JOHANNES BLYDE, Burger en Ingezeten van het onderhoorige eiland Bonaire, zich by rekwest aan den Gezaghebber dezer kolonie vervoegd heeft, met verzoek om te mogen verkrygen brieven van manumissie voor de hem in eigendom aankomende Slavin MARIA CLEMENTINA en hare Kinderen met namen: PAULINA URSELINA en ARNILIA JULIET, zoo is het dat de Gezaghebber, na vooraf den Kolonialen Raad te hebben gehoord, goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken en een iegelyk die eenig regt of pretentie op de genoemde Slaven mogt sustineren op te roepen, om binnen den tyd van drie weken, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tyd, de verzochte brieven van manumissie worden verleend.

De Koloniale Secretaris,
L. J. BAMMELMAN ELSEVIER Jz.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 19 September 1834.

ALZOO ABIGAIL MICHAEL JEUDAH LEAO, zich by rekwest aan den Gezaghebber dezer kolonie vervoegd heeft, met verzoek om te mogen verkrygen brieven van manumissie voor het haar in eigendom aankomende Slavenkind MARIA CATHALINA, zoo is het dat de Gezaghebber, na vooraf den Kolonialen Raad te hebben gehoord, goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken en een iegelyk die eenig regt of pretentie op de genoemde Slavin mogt sustineren op te roepen, om binnen den tyd van drie weken, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary aanteekening te doen; zullende na verloop van dien tyd, de verzochte brieven van manumissie worden verleend.

De Koloniale Secretaris,
L. J. BAMMELMAN ELSEVIER Jz.

BEVALLEN op den 18den dezer, van een welgeschapen Zoontje, de echtgenoote van den Heer PHILIP A. MULLER.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden in kwaliteit als speciale Gemagtigden van Mevrouw Douairiere B. H. PHILLIPS, zullen op Maandag den 6den der aanstaande maand October, by Publieke Opveiling, op zeer voordeelige voorwaarden, ter Weeskamer doen verkoopen:

EENE PLANTAGIE, genaamd RUSTENBURGH, met deszelfs Woonhuis en verdere Gebouwen, gelegen in de Oost Divisie, Derde District.

EENE PLANTAGIE, genaamd VREDELAND, met deszelfs opstal van Woonhuis en verdere Gebouwen, gelegen in de Oost Divisie, Derde District.

TWEE STUKKEN GRONDS, genaamd MATANTIE, met het daarop staande Stroo Huis, gelegen in de [illegible] het Binnenwater [illegible]

Alsmede ZEVEN EN ZESTIG SLAVEN.

G. VOS Jz. Weesmeester.
A. MATTEY.

Den 19den September 1834.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekende, als Gevolmagtigde van T. C. GLAZER, zal op Woensdag den 24 dezer, voor het Pakhuis van de Heeren A. D. MEZA & ZONEN, in het openbaar verkoopen:

DE PLANTAGIE genaamd WELGELEGEN, benoorden St. Barbara en DRIE KOPPEN SLAVEN.

H. W. BOTHHENDRIKSEN.

Den 10den September 1834.

La Segunda Loteria de Curazao.

SERA extraida la 5a. ó Penultima Clase el Jueves 2 de Octubre. Su contribucion sera admitida hasta dos dias antes de la extraccion.

M. DE JEOS. NAAR.
ELIAS CURIEL.

Septiembre 19, 1834.

De Tweede Curaçaosche Lotery.

DE Vyfde Klasse zal op Donderdag den 2 der aanstaande maand October getrokken worden. De fournissementen zullen dagelyks, tot twee dagen voor de trekking, ontvangen worden.

M. DE JEOS. NAAR.
ELIAS CURIEL.

Den 10den September 1834.

Te koop ter Drukkerij.

LEERBOEK
VOOR
Het Katechetische Onderwys
IN DE
CHRISTELYKE GODSDIENST
DOOR
J. MULLER, J. A. Z.
Predikant by de Protestantsche Gemeente te Curaçao.
TWEEDE VERBETERDE UITGAVE.
De Prys f1.

THE public is hereby cautioned against trusting the Crew of the American Brig GLIDE, Captain BADERSHALL, as no debts of their contracting will be paid by the Master or Consignee.

O. M. DACOSTA.

September 12, 1834.

THE public is hereby cautioned against trusting the Crew of the American Brig VETO, Captain WATERMAN, as no debts of their contracting will be paid by the Master or Consignee.

O. M. DACOSTA.

September 19, 1834.

CURAÇAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—SEPTEMBER.

13. golet Amazona, Rotjes, Puerto Cabello
— Dorothea, Quant, Aruba
15. fluche Octavio, Godelier, Barcelona
golet Dorothea, Evertsz, Aruba
16. — Abeona, Muskus, Bonaire
18. brik Glide, Badershall, St. Croix
19. golet Governador Hermodo, Quevedo, Carthagena
bark Dolores, Fernandez, Coro

UITGEKLAARD—SEPTEMBER.

15. golet George Henry, Wiswall,
16. — Gran Maria, Jones,
— Dorothea, Evertsz,
— Dorothea, Quant,
— Duke of Skane, Dinzey,
— Religenois, Mendes,
17. — Grand Canal, De Brot,

[illegible] SEPTEMBER 1834.

N. M. Woensdag den 3 ten 10 U. 19 M. 's morgens.
E. K. Woensdag den 10 ten 0 U. 54 M. 's nachts.
V. M. Woensdag den 17 ten 6 U. 46 M. 's avonds.
L. K. Donderdag den 25 ten 10 U. 44 M. 's avonds.

Medegedeeld.

De tegenwoordig slechte toestand van dit eiland, veroorzaakt door de vernietiging van byna den gansche handel, en door de achtereenvolgende droge jaren, heeft byna eene algemeene *lethargie* te weeg gebragt; elke poging aangewend tot het verkrygen van slechts een gering bestaan wordt verijdeld; ieder ziet de toekomst dus met huivering te gemoet; doch in weerwil van die algemeene neerslagtigheid is het soms noodzakelyk dat de menschelyke geest door verstrooijingen worde opgewekt; ieder die bestaan slechts het [illegible] van op dit eiland meer en meer door eigen toedoen te veraangenamen en mogten onze pogingen mislukken, dan behouden wy het bewustzyn en het innig genoegen van ook iets toegebragt te hebben ter bevordering van het onderlinge of het algemeene vermaak.

Zoo is het ook gelegen met de *Soirées Patriotiques* van den Heer COLLIN, die aan het Curaçaosche publiek eenige aangename avonden heeft te verschaffen. Zyn doel is schoon en edelmoedig; men verwachte dus dat de acteur voort zal gaan [illegible] goed uitgevoerde stukken het publiek in de gelegenheid te stellen van dezelfs talenten naar waarde te schatten; zy ne *efforts d'esprit* op het tooneel [illegible] stemte toe, zoo dat men hiervan veel goeds te verwachten heeft. Men is thans op den avond van den 15den dezer niet geheel en al te leur gesteld geworden; want onder de best uitgevoerde stukken verdient *La mort de Van Speyk*, eene niet geringe plaats. Het tooneel verbeeldt de Schelde die zich in al hare [illegible] vertoont; in de verte ziet men de boot No. 2 door de meeste baren [illegible] tot aan de Antwerpsche kaai gedrongen; het belgische graauw tracht de boot te vermeesteren, Van Speyk geene middelen meer hebbende om de Hollandsche vlag te redden, vergadert zyne manschappen; hy houdt de Hollandsche vlag in zyne handen en zy zweren allen te leven of te sterven voor het dierbare Vaderland, [illegible] het nationaal Volkslied. Weldra houdt alle zelfverdediging op en Van Speyk neemt het heldhaftige besluit om het kruit in brand te steken, ten einde met vriend en vyand te sterven, opdat het nageslacht een voorbeeld hebbe hoe zich een waar Hollander den eed getrouw blyft, dien hy den Koning heeft gezworen. Het is dus niet zonder reden dat by het eindigen van dit goed uitgevoerde nationaal stuk er vele uitroepingen plaats hadden van "*Leve Van Speyk!*"

De andere stukken hebben niet de algemeene toejuiching verdiend, zoodat het publiek hierdoor eenigzins te leur is gesteld geworden, even als door het niet vertoonen van eenige aangekondigde stukken; misschien uit hoofde van de ongesteldheid der andere acteurs, die uit eenige manschappen van de brik Echo bestonden. Dit neemt echter niet weg dat wy nog wel gaarne eenige representation wenschen te zien, overtuigd dat de Heer COLLIN alle pogingen aanwenden zal om het publiek te vermaken, en wy verlangen met [illegible] de tegenwoordigheid [illegible] 's mans pogingen ryk[illegible] mogen beloonen.

UITVINDINGEN.

Hydro-Oxygeen-Mikroskoop.

Eene nieuwe Mikroskopische ontdekking, die van een Hydro-Oxygeen-Mikroskoop, baart tegenwoordig te Londen groot opzien. Het bestaat in het toepassen van het door den luitenant Drummond by zyne trigonometrische metingen gebruikt licht op mikroskopische waarnemingen. Men brengt een stroom zuurstofgas met een stroom waterstofgas (het hoofdbestanddeel des waters) in verband en laat die in een verhitten toestand op een [illegible] kalk vallen, waardoor [illegible] licht ontstaat, dat door eene lens wedergekaatst, eene 10,000 tot 500,000 malige vergrooting, op de wyze van een zonne mikroskoop op een [illegible] gebruikte voorwerpen, bestonden uit stukken van insecten vleugels, zeevisch, hout, haar, enz. Eenige kinderharen verschenen daarop als groote buizen van 2 voet middellyn. In een klein gedeelte van de fyne huid des menschelyken pericardiums, kon men volkomen den loop der vaten, aderen en aderen zien. De angel van een by, scheen als een geducht van weerhaken voorzien vier voeten lang wapen, en die van een paarden vlieg, zag er als een sabel van twee voet lengte uit. In een droppel water zag men de insecten met elkanderen vechten en by eenige maskers, welker inwendige [illegible] waarnemen, ontdekte men zelfs de luchtblazen, door middel van welke zy in het water ryzen en dalen. Eenige wormen, die men in slooten vindt, en die in hunne natuurlyke grootte, omtrent de dikte van een draad garen hebben, verschenen als de grootste boa constrictor.

Het mikroskoop is onder bestuur van den Heer Cooper, Hoogleeraar in de scheikunde, door den Opticus den Heer Cary, vervaardigd. De eerste verklaart voor de aanschouwers de voorwerpen.

Glazen Klokken.

Volgens het Petersburgsche tydschrift heeft men in Zweden een proef genomen om klokken van gegoten glas te vervaardigen in plaats van metaal. Deze proef moet volkomen geslaagd zyn, houdende de gegoten klok niet minder dan 6 voet middellyn; zy geeft, gelyk men beweert, een zuiverder en aangenamer geluid, dan de metalen klokken van dezelfde grootte.

Iets over de Vuurspuwende Bergen.

Hoewel de vuurspuwende bergen slechts een klein gedeelte van de oppervlakte der aarde bedekken en hunne uitbarstingen niet zeer veelvuldig zyn, hebben zy evenwel, om hunne verbazende werking, te allen tyde elks aandacht tot zich getrokken. Hun getal wordt op omstreeks twee honderd begroot, welke aldus verdeeld zyn.— Het vaste land en de eilanden van Amerika hebben ongeveer 116; Azië en deszelfs eilanden, 66; Europa en zyne eilanden 13. Op het Afrikaansche vaste land heeft men nog geene vuurspuwende bergen kunnen ontdekken, en die zyner eilanden zyn in de bovenstaande begrooting begrepen. Van deze verblyfplaatsen van onderaardsch vuur zyn omtrent 20 op de eilanden, de overige op het vaste land.

Het is algemeen bekend, dat zeer weinige van dit getal te gelyker tyd werkzaam zyn; sommigen rusten eeuwen lang; anderen korter, terwyl sommigen als geheel uitgeput kunnen beschouwd worden. Ook staat de vulkanieke kracht in geene evenredigheid tot de grootte, hetzy van den berg, hetzy van den krater; by de kleinste bergen ontwaart men soms de grootste kracht. Zy, die lava, of gesmolten rotssteen uitwerpen, zyn zeer gering in aantal; de stoffe, welke de meeste uitwerpen, bestaat in asch, somtyds met brokken steen, stroomen heet water of modder. Die vuurspuwende bergen, welke zulke groote stroomen water opgeven, hebben gewoonlyk hunne kraters in luchtstreken van eeuwigdurende sneeuw, en men gelooft, dat de hoeveelheid der vloeistof grootelyks vermeerderd wordt door het smelten der sneeuw en van het ys gedurende eene uitbarsting. Een treffend voorbeeld hiervan levert [illegible] Amerika [illegible] deze berg verheft zich boven [illegible] eeuwigdurende vorst; zoodra nu eene uitwerping van vuur plaats heeft, smelt de sneeuw, die zich in en rondom den krater bevindt, stort in stroomen naar beneden en sleept de steden en dorpen aan den voet des bergs mede. Zoo werd dan eens een dorp, op dertig uren afstands, door den vloed vernield!

De ruimte, welke de vuurspuwende bergen en het tooneel hunner werking op de oppervlakte van den aardbol bekleeden, is betrekkelyk klein; men heeft berekend, dat de lava, welke tot heden immer uit de ingewanden der aarde is voortgekomen, en waarvan de geschiedenis melding maakt, niet meer dan 24,000 vierkante uren gaans bedekt, hetgeen slechts een 800ste gedeelte van de geheele oppervlakte der aarde uitmaakt; maar de lagen brandbare stof in de aarde, welke dezelve voortbrengen, zyn veel uitgebreider.

Hoewel men nog geene voldoende theorie voor de natuurlyke oorzaken en voor de wyze van werking van het vulkanieke vuur heeft kunnen daarstellen, verdienen evenwel eenige omstandigheden gemeld te worden, welke strekken kunnen om dezelve op te helderen. In de eerste plaats schynt water een noodzakelyk bestanddeel te zyn van vulkaniek vuur; want uit deze schouwtooneelen van den stryd der hoofdstoffen stygen steeds kolommen van waterdamp in de hoogte, en vloeijen stroomen zout water naar beneden; ook delfstoffen en metalen, alsmede zwavel en andere brandbare stoffen, werken mede tot het voortbrengen van onderaardsch vuur. Men gelooft, dat, als deze bestanddeelen rustig by elkander blyven liggen, tot dat water over dezelve heenvloeit, wanneer er terstond eene scheikundige werking plaats heeft. Hierop volgt eene afscheiding en ontvlamming; want, elke substantie alsdan tot hare grondstof terug keerende, wordt eene grootere massa gevormd door de uitzetting der vaste ligchamen in vloeibare, en vloeibare in gas of luchtvormige substantiën. Hierdoor wordt de aarde inwendig geschokt, de oppervlakte bewogen en het verschynsel voortgebragt, hetwelk wy aardbeving noemen, terwyl de afgescheiden brandbare stof, elk oogenblik grooter van omvang wordende, en zich niet meer binnen hare grenzen kunnende houden, zich lucht zoekt naar de oppervlakte.— Zy werpt de op en om haar liggende aarde en steenen in de gedaante van eenen kegel of omgekeerden trechter op, barst uit deze opening of krater los, en verspreidt zich over de omliggende streken.

Deze algemeene theorie is op alle vuurspuwende bergen toepasselyk; ook op die, waarin de vulkanieke stof, haren weg niet kunnende vinden naar de kruin of hoofdkrater van den vulkaan, zich eene opening in het zwakste gedeelte van de zyde of aan den voet van den berg vormt, en daar in de zee of elders uitstroomt.

De uitgedoofde vuurspuwende bergen worden gewoonlyk op eenen grooten afstand van de zee gevonden (*), terwyl de meest werkzame in hare onmiddellyke nabyheid gelegen zyn; velen zyn zelfs *onderzeesch* of gelegen in het bed van den oceaan. Wanneer een vulkaan beneden het water der zee uitbarst, komen de uitgebarsten stoffen dikwyls boven de oppervlakte des waters uit, en vormen rotsen en eilanden; elke oceaan over de geheele wereld levert hiervan de bewyzen op.— De Azores, Santorini en Stromboli zyn eilanden van deze soort, even als het Zwaveleiland in de Japansche zee; maar dikwyls hebben deze [illegible] staande te houden, en verdwynen spoedig weder na hunne geboorte. Dit is in onze dagen het geval geweest met het eiland Sabrina en het andere kleine eiland, dat onlangs op de kust van Sicilië is ontstaan.

De brandbare stof, welke de uitbarstingen veroorzaakt, schynt niet algemeen over de aarde verspreid te zyn, maar zich in sekere streken te verzamelen en in grootere of kleinere lagen of aderen verdeeld te zyn, vermits de vuurspuwende bergen of in groepen of in ryen voorkomen.— Hoewel nu het onderaardsche verband in eene en dezelfde groep of keten duidelyk blykt, volgt nogtans hieruit niet, dat de ontvlamming allerwegen te gelyker tyd moet plaats hebben. Integendeel, de uitbarsting heeft vermoedelyk alleen in dat gedeelte plaats, hetwelk eene chemische afscheiding om bovengemelde oorzaken ondergaat. Aldus kan één vulkanieke krater uit eene geheele groep of keten in werking zyn, terwyl de overigen rustig blyven en schynen uitgewoed te hebben.

(*) De aardbol levert honderde voorbeelden op, om duidelyk te bewyzen, dat, gedurende eene vulkanieke uitbarsting, de zee of van het tooneel der uitbarsting terug geweken, of gedeeltelyk door eenigen onderzeeschen afgrond ingezwolgen is; of wel, dat het land tot op eenen grooten afstand van den krater door de onderaardsche schokken tot eene zoodanige hoogte opgeworpen is, dat zy de zee op eenen onafmeetbaren afstand achterliet.— Als een voorbeeld hiervan vermelden wy slechts den berg Bolca in Italië, welke op omtrent [illegible] uren ten Noord-Oosten van Verona gelegen is; de omliggende streken dragen de duidelykste blyken van vulkanieke werking in vroegere eeuwen, alsmede het blykt van eenmaal door de zee bedekt geweest te zyn; hoewel de berg thans van alle vuurspuwende kracht schynt beroofd te zyn, en ten minste op zestien uren afstands van de naastbyzynde kust ligt. Planten, schelpen, land- en zeedieren, bladeren, vogels en insekten worden onder elkander in dezen berg gevonden, somtyds alleen en somtyds vermengd met voortbrengselen, welke klaarblykelyk van vulkanieken oorsprong zyn. Nog meer bevreemdend is de omstandigheid, dat byna al de zeeën, rivieren en luchtstreken van den aardbol het hare schynen te hebben bygedragen tot den natuurlyken voorraad van den berg Bolca; want verscheidene visschen uit Europa, Azië, Afrika en Amerika worden in groote rotsklompen van dezen sonderlingen berg gevonden, welke zich meer dan duizend voet boven het tegenwoordige waterpas der zee verheft.

Een Zoutmeer in Zuid-Afrika.

Dit meer, hetwelk in het midden eener uitgestrekte vlakte ligt, veel hooger dan het waterpas der zee, is van eene ovale gedaante, omtrent één uur gaans in omtrek, en heeft aan de eene zyde eenen afhellenden oever met gras bedekt; op andere kanten zyn de randen bedekt met boomachtige en sapryke planten. Somtyds is het geheele meer aan den oever en een groot gedeelte der oppervlakte bedekt met eene dikke laag zout, zoodat hetzelve byna als een bevroren vyver uitziet.— Dit winterachtige voorkomen van het meer maakt een zonderling en treffend kontrast met het schoone groen, hetwelk zyne oevers allerwegen bedekt en met de veelkleurige bloemen en welig groeyende planten, welke van alle kanten hier hare [illegible] row strekt zich deze zoutkorst soms over den grond van het geheele meer uit; het water is geheel zout. Van al de door de natuurkundigen deswege gemaakte gissingen, schynt ons die de waarschynlykste, welke den oorsprong van dit en dergelyke meren aan zout-wellen of bronnen toeschryft.

De Sanjac-sherif of het vaandel van Mahomed en de Kaaba.

Dit vaandel, onder de Muzelmannen een voorwerp van algemeenen eerbied, was oorspronkelyk de gordyn voor de deur van Mahomed's meest beminde vrouw. Het wordt als een palladium des ryks bewaard, en geen ongeloovige mag hetzelve ongestraft aanschouwen. Slechts in dringende gevallen, bygevoorbeeld in tyden van oorlog, verlaat het Konstantinopel, en wordt met de grootste plegtigheid voor den Sultan gedragen; deszelfs terugkomst wordt door het volk, hetwelk de hoofdstad verlaat om hetzelve te gemoet te trekken, met vreugdekreten begroet. De Kaaba of zwarte steen voor Mecca, wordt insgelyks door de Turken met de meeste eer behandeld, en men verwacht van haar, dat zy op den dag des oordeels de magt zal verkrygen, de namen van zoodanige vrome Muzelmannen uit te spreken, welke de pelgrims-reis naar Mecca gedaan, en hunne gebeden aan het graf van den Profeet uitgestort hebben.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van [illegible] *& J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat,* [illegible] *No. 18. De prys derzelve is f 12 sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.*